

Ed.

456. Nefndarálit

um frumvarp til raforkulaga.

Frá iðnaðarnefnd.

Nefndin ræddi frv. á 3 fundum. Kvaddi hún til sín samgöngumálaráðherra og ræddi við hann einstök atriði frv. Kvað hann æskilegt, að breyting yrði gerð á 3. lið 35. gr., þannig að tryggja, að stórar fjárfúlgur yrðu ekki notaðar úr raforkusjóði til einkastöðva, sem ekki gætu síðar fallið inn í heildarkerfið. Kynni slík ráðstöfun á sjóðnum að torvelda það megintakmark, sem stefnt væri að, að koma upp heildarkerfi um land allt. Nefndinni þótti þó ekki rétt að leggja til, að gerð yrði á þessu breyting við 2. umr., m. a. vegna þess, að nokkur hluti nefndarinnar, sérstaklega formaður, taldi, að mjög mikilvægar breytingar þyrfti að gera á frv. í heild, einkum á IV. kafla þess, sem að mestu mætti falla í burtu, en fella þau ákvæði, sem nauðsynlegt væri að halda í frv., inn í II. kafla. Þá væri og ástæða til að breyta VII. kafla frv. að því er snertir skipun og vald raforkuráðs. Þá þyrfti einnig að gera orðabreytingu á 18. gr., svo að meginmál hennar verði skýrara og valdi ekki misskilningi. En með tilliti til þess, að óhjákvæmilegt er að fá sum meginatriði frv. lögfest á þessu þingi, og þá einkum III. kaflann, svo og að marka nú þegar einhverja stefnu í þessu mikla hagsmunamáli þjóðarinnar, taldi nefndin rétt að mæla með því, að frumvarpið yrði samþykkt óbreytt til 3. umræðu, þar sem viðtækar breytingar á frv. gætu orðið til þess, að málið dagaði uppi í þinginu, en á það leggur nefndin megináherzlu, að það komi ekki fyrir, enda tækifæri síðar til þess að koma fram breytingum á lögunum, þegar sýnt er, að annað þykir betur henta.

Nefndin leggur því til, að frv. verði samþykkt óbreytt. Einstakir nefndarmenn eru óbundnir um að koma fram með breytingartill. eða fylgja breytingartill., sem fram kynnu að koma.

Eftir að nefndin hafði gengið frá málinu, barst henni bréf frá Félagi löggiltra rafvirkjameistara, og þykir rétt að birta það hér með sem fylgiskjal.

Alþingi, 20. febr. 1946.

Gísli Jónsson,
form., frsm.

Páll Hermannsson,
fundaskr.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Fylgiskjal.

Reykjavík, 15. febrúar 1946.

Til iðnaðarnefndar efri deildar Alþingis, Reykjavík.

Vér leyfum oss hér með að snúa oss til hinnar heiðruðu nefndar út af frumvarpi til raforkulaga á þskj. 313, sem nefndin mun hafa nú til meðferðar.

Þau atriði frumvarpsins, sem vér sérstaklega viljum leiða athygli að, eru þau, sem hér skal greina:

1) Við teljum óviðunandi, að bæjar- og sveitarfélög séu svipt þeim rétti, er þau hafa haft til rafvirkjunar fyrir sig, og sömuleiðis einstaklingar, sem reka eigin atvinnu á ýmsum stöðum landsins, sem opinberar rafveitur ná ekki til, og teljum sjálfsgagt, að þau fyrirtæki mættu selja raforku til nærliggjandi húenda, ef önnur raforka er ekki til.

2) Vér teljum nauðsynlegt að breyta 10. gr. frumvarpsins í þá átt, að skylt sé að bjóða ávallt út í almennu útboði allt, sem framkvæma þarf, til þess að tryggja það, að sem bezt kjör fáiast.

3) Vér teljum, að rafmagnseftirlit ríkisins eigi að starfa, eins og til var ætlað með eldri lögum, sem öryggi landsmanna bæði í efnis- og verkakaupum, sbr.

Rv. Rv., sem hefur sitt eftirlit bæði með verkum rafvirkja og efni, er þeir selja til notenda, því ef eftirlitið sjálft eigi að vera aðalvirkjunarfyrirtæki ríkisins, sem sjálft hafi eftirlit með sjálfu sér, sé eftirlit og öryggi þar með horfið, og sé þá illa farið gagnvart kaupendum og notendum.

4) Samkvæmt ákvæðum frumvarpsins er raforkuráðið, sem ræðir um í 50. gr., algerlega valdalaust.

En vér teljum, að þetta sé mjög óheppilegt. Eins og ráðið er skipað, álitum vér, að það ætti einmitt að hafa yfirstjórn allra þessara mála undir æðstu stjórn ráðherra. Virðist það undarleg hugsun, að raforkumálastjóri skuli eiga að vera að miklu leyti óháður ráðinu. Verður eigi séð, að með því móti verði nokkurt gagn að þeirri ihlutun um þessi mál, sem skipun ráðsins virðist eiga að leggja í hendur þeirra stofnana, sem nefndar eru í 50. gr. og eiga að ráða því, hverjir skuli eiga sæti í ráðinu. Ætti að nægja, að rafveitustjóri starfaði undir yfirstjórn ráðsins, og væri raforkumálastjóri þá algerlega óþarfur, enda yrði starfssvið rafveitustjóra í samræmi við það fyrirkomulag.

Vér teljum óhjákvæmilegt, að raforkuráð hafi æðsta vald í raforkumálum næst ráðherra og að rafveitustjóri starfi undir þess stjórn, samanber rafmagnsstjóri undir bæjarstjórn Reykjavíkur.

Engum getur blandast hugur um, að hér er um velferðarmál þjóðarinnar að ræða, að vel takist með skipun þessa mikla máls. Vér leyfum oss því að vænta þess, að nefndin taki til mjög alvarlegrar íhugunar, hvort hún vill ekki fallast á þau sjónarmið vor, sem greind eru hér að framan. Erum vér reiðubúnir til þess að bera fram breytingartillögur við einstakar greinar frumvarpsins, ef nefndin vill fallast á þau grundvallaratriði, sem hér ræðir um, og að sjálfsögðu erum vér reiðubúnir til viçtals við nefndina um málið, ef hún telur, að það muni vera því til gagns.

Virðingarfyllst

F. h. Félags löggiltra rafvirkjameistara í Reykjavík og Félags isl. rafvirkja

Jón Ormsson. Ríkarður Sigmundsson.
Jónas Ásgríms. Gísli Jóh. Sigurðsson.